

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Zuzany Bystřické a soudců
Lubomíra Majerčíka a Mariana Kokeše ve věci

žalobce: L. D.
zastoupený advokátem JUDr. Radkem Ondrušem
sídlem Bubeníčкова 502/42, 615 00 Brno

proti
žalovanému: Energetický regulační úřad
sídlem Masarykovo náměstí 91/5, 586 01 Jihlava

o žalobě proti rozhodnutí Rady Energetického regulačního úřadu ze dne 11. 1. 2022, č. j.
00956-31/2019-ERU,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 1. 2022, č. j. 00956-31/2019-ERU, se **ruší** a věc se **vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 15 342 k rukám jejího advokáta JUDr. Radka Ondruše ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Předmětem sporu je zejména otázka, zda dodavatel elektrické energie podniká v energetickém odvětví, když poskytuje a rozúčtuje jiné osobě elektřinu odebranou jím provozovaným odběrným elektrickým zařízením a současně si účtuje neupřesněné oprávněné náklady spojené s provozem tohoto zařízení.

II. Skutkové okolnosti a rozhodnutí správního orgánu

2. V květnu roku 2018 uzavřel žalobce s obchodní společností Beskydská energetika s. r. o., IČO: 286 36 635, sídlem 1. máje 1000, 756 61 Rožnov pod Radhoštěm, Hodonín (dále „obchodní společnost“), Smlouvu o poskytování služeb, obchodně technických podmínkách dodávky elektrické energie v úrovni NN, přefakturace nákladů spojených s nákupem elektrické energie v úrovni VN a NN a vyúčtování oprávněných nákladů dodavatele spojených s provozem, údržbou a ostatními náklady spojenými se zařízením na dodávku. Následně žalobce uzavřel s obchodní společností nájemní smlouvu, jejímž předmětem byl nájem části trafostanice. Elektřinu dodanou od provozovatele distribuční soustavy společnosti E.ON Energie, a.s., dodávala obchodní společnost na základě těchto smluv žalobci, který ji dále dodával konečným odběratelům v rámci jednoho areálu. S nimi měl uzavřenou samostatnou smlouvu o přeučtování dodané elektrické energie a samostatnou smlouvu o vyúčtování oprávněných nákladů dodavatele spojených s údržbou a provozem zařízení na distribuci elektrické energie. Faktury pak obsahovaly v samostatné položce přeučtování výše ceny odebrané elektrické energie (dle faktury obchodníka s elektřinou) a v samostatné položce žalobcem uplatněné oprávněné náklady.
3. Energetický regulační úřad rozhodnutím ze dne 30. 11. 2020, č. j. 00956-23/2019-ERU, sp. zn. OSR-00956/2019-ERU (dále „prvostupňové rozhodnutí“), rozhodl mj. tak, že se žalobce i obchodní společnost uznávají vinnými ze spáchání trvajícího přestupku dle § 91a odst. 1 písm. a) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon). Žalobci uložil pokutu ve výši 531 000 Kč a povinnost uhradit náklady řízení ve výši paušální částky 1 000 Kč. Žalovaný postavil své rozhodnutí na skutečnosti, že žalobce účtoval koncovým odběratelům taktéž náklady nesouvisející s údržbou a provozem odběrného zařízení (např. administrativní činnosti, právní služby). Úctované „oprávněné náklady“ proto představovaly jeho zisk. Protože žalobce nedisponoval licencí, dopustil se uvedeného přestupku.
4. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce spolu s obchodní společností rozklad. O něm rozhodla Rada Energetického regulačního úřadu (dále „Rada“) napadeným rozhodnutím v relevantním rozsahu

- tak, že výrokem I. změnila prvostupňové rozhodnutí ve výroku I. na znění:

Obviněný z přestupku, podnikající fyzická osoba L. D., se sídlem Ž. 2314/20, H., (účastník řízení č. 1), se uznává vinným ze spáchání trvajícího přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. a) energetického zákona, kterého se dopustil tím, že v období od 1. června 2018 do 31. srpna 2018 v rozporu s ust. § 3 odst. 3 energetického zákona podnikal v energetických odvětvích a/nebo bez licence na distribuci elektřiny, když po konečných odběratelích uvedených v Příloze č. 1 tohoto rozhodnutí v odběrném místě na adrese Velkomoravská 3929, 695 01 Hodonín, MS 3101039846, EAN 859182400200006364 (dále jen „odběrné místo“), požadoval úhradu částky 1 845 724,54 Kč bez DPH za dodanou elektřinu, přestože odebranou elektřinu

nakoupil za částku v celkové výši 1 260 951,37 Kč bez DPH a prokazatelně vynaložil na náklady spojené s provozem a údržbou odběrného zařízení částku 260 201,98 Kč bez DPH, v důsledku čehož účastník řízení č. 1 dosáhnul zisku ve výši 324 571,19 Kč bez DPH.

- tak, že výrokem II. změnila prvostupňové rozhodnutí ve výroku II. na znění:

Podle ust. § 91a odst. 7 energetického se účastníkovi řízení č. 1 za spáchání trvajících přestupků podle ust. § 91a odst. 1 písm. a) energetického zákona ukládá pokuta ve výši 300 000 Kč ...

- výrokem III, že rozklad žalobce proti výrokům IV. až VI. prvostupňového rozhodnutí se zamítá jako nepřijatelný.
- výrokem IV, že ve zbylé části se rozklad žalobce zamítá a prvostupňové rozhodnutí se potvrzuje.

Žalovaný popsal činnost žalobce fakticky jako provozování distribuční soustavy ve smyslu § 2 odst. 2 písm. a) energetického zákona. S tím mu vznikaly náklady, které však nemohl v plné míře uplatňovat po konečných odběratelích. K této činnosti potřeboval příslušnou licenci, nemohl postupovat v rámci výkonu oprávnění zákazníka dle § 28 odst. 1 písm. g) energetického zákona, jak činil. Při ukládání správního trestu posuzovalo prvostupňové rozhodnutí význam a rozsah následku, délku doby, po kterou trvalo protiprávní jednání, opakovanost porušování zákona, osobu pachatele přestupku, jeho majetkové poměry. Rada ve svém rozhodnutí přistoupila k moderaci pokuty.

III. Argumentace žalobce

5. Žalobce výslovně napadl výroky I., II. a IV. rozhodnutí Rady, protože nesouhlasí s uložením pokuty v jakékoli výši, její snížení proto považuje za nedostatečné. Rovněž podle něj Rada neposoudila správně jím doložené oprávněné náklady. Ve svém důsledku je napadené rozhodnutí založeno na zjevně nesprávném skutkovém posouzení včetně posouzení důkazů. Současně je v rozporu s právními předpisy a opírá se o nesprávné právní hodnocení. Pokuta je nedůvodná, protože nemohlo z jeho strany dojít k naplnění skutkové podstaty uvedeného přestupku. Konkrétně žalobce nesouhlasí s posouzením dvou otázek – zda vystupoval jako zákazník nebo podnikatel (distributor) a zda účtování oprávněných nákladů a přírážky představovalo dosažení zisku. Závěry napadeného rozhodnutí nejsou adekvátně odůvodněné, čímž ho žalovaný zatížil nepřezkoumatelností.
6. Co se týče otázky postavení žalobce jako zákazníka či podnikatele, podle energetického zákona nemůže být považován za obojí. Napadené rozhodnutí se dle žalobce naplnění definičních znaků podnikání věnuje pouze okrajově. Žalobce je nanejvýš účastníkem trhu s elektřinou v postavení analogického postavení zákazníka a jako takový má dle § 28 odst. 1 písm. g) energetického zákona právo poskytovat a rozúčtovat jiné osobě elektřinu odebranou prostřednictvím vlastního elektrického zařízení. Nemůže tedy na něj dopadat § 91a odst. 1 písm. a) energetického zákona, týkající se podnikání bez licence. Žalovaný opomněl hodnocení definičních znaků podnikání podle § 420 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. Nesplňuje podmínku soustavné výdělečné činnosti ani „za účelem dosažení zisku“. Jeho zisk je generován výlučně z nájemného a jeho větší část vynakládá zpět na opravy a údržbu. Činnost žalobce nelze ani podřadit pod žádnou činnost uvedenou v § 3 odst. 1 energetického zákona.

7. Podle Společného stanoviska Energetického regulačního úřadu a Státní energetické inspekce k ust. § 3 odst. 3 energetického zákona ze dne 21. října 2005, a podle aktuálně účinné právní úpravy vykládající § 28 odst. 1 písm. g) energetického zákona, je zákazník oprávněn uplatňovat na osobách, kterým poskytuje elektřinu z vlastního odběrného zařízení náklady na provoz a údržbu tohoto zařízení. I Státní energetická inspekce, jak vyplývá z Protokolu č. 072100311 o výsledku kontroly obchodní společnosti ze dne 15. 4. 2011, dospěla k závěru, že jí nepřísluší přezkoumávat výši oprávněných nákladů. Napadené rozhodnutí je tedy současně v rozporu s rozhodovací praxí žalovaného a Státní energetické inspekce (dále „SEI“) a tím založeným legitimním očekáváním.
8. Napadené rozhodnutí považuje účtované náklady za provoz a údržbu za nepřípustné navýšení ceny, leč právní věda a zmíněné stanovisko zákazníkovi takovýto postup umožňují, aniž by byl povinen dokládat, z čeho se daná částka skládá. Žalovaný posoudil jednotlivé náklady nedostatečně a zjevně formalisticky (např. náklady na opravu střechy včetně střechy trafostanice, mzdové náklady, revize a provoz chladicího zařízení, oprávněné náklady obchodní společnosti), nevypořádal se v tomto ohledu s námitkami uplatněnými v rozkladu.
9. Dále žalobce podotýká, že vedle formální stránky chybí u přestupku i materiální stránka. Není dána společenská škodlivost jeho jednání. Žalobce nedosáhl zisku a i kdyby případně určitého „zisku“ dosáhl, děje se tak na svobodném smluvním základě a s omezeným počtem odběratelů ohledně odběrného zařízení ve vlastnictví žalobce, který umožňuje odebírat elektrickou energii odběratelům dobrovolně. Žalobce nemůže být šikanózním způsobem nucen, aby s provozováním vlastního zařízení ve prospěch nájemce a dalších odběratelů v areálu přestal a odebíral elektrickou energii pouze sám pro vlastní potřebu, a znemožnil tak ostatním podnikání v daném místě. Tento postup odporuje dobrým mravům, je motivován zjištěnými důvody a přičí se ustálené judikatuře Ústavního soudu, která zapovídá orgánům veřejné moci přepjatý právní formalismus.
10. Závěrem žalobce upozorňuje na zjevně zcela nepřiměřenou výši pokuty. Kategoricky odmítá odpovědnost za přestupek, pokud by ale byla dána, žádá o upuštění od potrestání, maximálně uložení napomenutí.

IV. Argumentace žalovaného a další podání stran

11. Žalovaný navrhuje žalobu zamítnout jako nedůvodnou. Postup žalobce a obchodní společnosti vykazuje rysy účelovosti. Energetický zákon připouští, že zákazník odebranou elektřinu dále poskytuje a rozúčtuje. Problematické je však vymezení těchto nákladů ve smlouvách, protože nesouvisí pouze s provozem a údržbou odběrného elektrického zařízení, dále jsou nepřezkoumatelným způsobem stanoveny cenovým výměrem a liší se podle výše měsíční spotřeby. Protože žalobce uplatňoval náklady, které v souvislosti s dodávkami elektřiny konečným odběratelům uplatňovat nemohl, došlo k naplnění definice podnikatelské činnosti. Nebyl navíc schopný doložit většinu nákladů účtovaných konečným odběratelům. S licencí jsou spojena práva a povinnosti upravené právními předpisy, jedná se o oblast regulovanou státem, nelze v ní postupovat zcela libovolně, zvláště pokud jednání naplňuje znaky distribuce elektřiny či obchodu s elektřinou.
12. V navazující reakci žalobce upozornil, že domnělá účelovost propojení s obchodní společností je pouhou spekulací. Podnikatelsky je pro oba subjekty výhodnější, že obchodní společnost má jako velkoodběratel výhodnější ceny. Co se týče účtovaných nákladů, žalobce

si stojí za tím, že všechny jsou oprávněné, nějak souvisí s provozem a údržbou odběrného zařízení. Žalovaný z jeho pohledu v této souvislosti zpochybňuje smluvní volnost mezi žalobcem a koncovými odběrateli. Výši a specifikaci nákladů neurčuje energetický zákon ani nejsou stanoveny ve zmiňovaném společném stanovisku správních orgánů, žalobce tedy žádné předpisy neporušuje. Ve skutečnosti žalovanému doložil, že náklady převyšují částku účtovanou konečným odběratelům na provoz, žádný zisk tedy negeneruje. Vedle toho žalobce a jeho zaměstnanci na tuto činnost vynakládají čas a tento fakticky ušlý zisk je pro žalovaného zcela neviditelný. Při počtu odběratelů, nákladech na elektrické zařízení a zajištění jeho chodu by ekonomicky ani podnikatelská činnost nedávala žádný smysl. Závěrem žalobce pro případ shledání odpovědnosti požádal o zmírnění uloženého trestu.

V. Ústní jednání konané dne 28. 5. 2024

13. Ve věci proběhlo dne 28. 5. 2024 na žádost žalobce ústní jednání podle § 49 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále „s. ř. s.“). Žalovaný setrval na svém stanovisku. Žalobce taktéž setrval na svém stanovisku. K tomu vysvětlil, že cena za oprávněné náklady je stanovena cenovým výměrem, zahrnujícím předpokládané a současné náklady na údržbu, opravy, provoz a investice rozvodného zařízení. První cenový výměr vycházel z předchozí žalobcovy znalosti situace v místě areálu. Nájemci chtěli vědět, s čím mohou počítat. Jejich ochota ke zvyšování cenového výměru v dalších letech byla však nízká. Soupis položek ovlivňujících cenu je demonstrativní. Podle uvedených položek spadá oprava střechy pod „Podíl na nákladech údržby kabelových tras“. Přestože se jednalo o nezbytnou opravu související s provozem zařízení, žalovaný neuznal jako oprávněnou ani třetinu skutečné ceny.

VI. Hodnocení věci soudem

14. Krajský soud dospěl k závěru, že žaloba byla podána osobou oprávněnou dle § 65 odst. 1 s. ř. s. a ve lhůtě podle § 72 odst. 1 s. ř. s.
15. Krajský soud přezkoumal v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s. ř. s.) napadené rozhodnutí žalovaného, včetně řízení předcházející jeho vydání, a dospěl k závěru, že napadené rozhodnutí je nezákonné [§ 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s.].

VI. 1 Právní úprava

16. Podle § 3 odst. 1 energetického zákona (účinného v době rozhodování správního orgánu) je předmětem podnikání v energetických odvětvích výroba elektřiny, přenos elektřiny, distribuce elektřiny a obchod s elektřinou, činnosti operátora trhu, výroba plynu, přeprava plynu, distribuce plynu, uskladňování plynu a obchod s plynem, výroba tepelné energie a rozvod tepelné energie a zprostředkovatelská činnost v energetických odvětvích.
17. Podle § 28 odst. 1 písm. g) energetického zákona má zákazník právo poskytovat a rozúčtovat jiné osobě elektřinu odebranou zákazníkem prostřednictvím vlastního nebo jím provozovaného odběrného elektrického zařízení o napětí do 52 kV včetně.
18. Podle § 91a odst. 1 písm. a) energetického zákona se právnická nebo podnikající fyzická osoba dopustí přestupku tím, že podniká v energetických odvětvích bez licence nebo bez oprávnění k podnikání uznaného Energetickým regulačním úřadem podle § 7a nebo neoznámí Energetickému regulačnímu úřadu zánik oprávnění podle § 7a odst. 3.

19. Podle § 420 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, je považován za podnikatele, kdo samostatně vykonává na vlastní účet a odpovědnost výdělečnou činnost živnostenským nebo obdobným způsobem se záměrem činit tak soustavně za účelem dosažení zisku.
20. Otázky podnikání v energetických odvětvích blíže rozebírá Společné stanovisko Energetického regulačního úřadu a Státní energetické inspekce k ustanovení § 3 odst. 3 energetického zákona ze dne 21. 10. 2005 (dále „Stanovisko“). V relevantní pasáži mj. uvádí: *„Provoz a údržba tohoto vnitřního zařízení jsou spojeny s určitými náklady. Odběratel elektřiny je proto oprávněn smluvně uplatňovat na osobách, kterým poskytuje elektřinu úhradu podílu na těchto nákladech. Nárokový podíl na úhradu těchto nákladů však nesmí být součástí rozúčtování nákladů na nákup elektřiny. Může být ale součástí smlouvy o poskytování elektřiny, případně předmětem samostatné smlouvy, nebo jako součást smlouvy o službách či nájmu.“*

VI. 2 Právní posouzení

21. Nejprve se soud musel zabývat námitkou nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí, neboť zpravidla pouze přezkoumatelné rozhodnutí lze podrobit soudnímu přezkumu. Příčinou nepřezkoumatelnosti může být buď nesrozumitelnost, nebo nedostatek důvodů. V obou případech však platí, že je potřeba s tímto institutem zacházet obezřetně a vyhradit jeho užití pouze těm případům, kdy vady odůvodnění reálně brání soudu v tom, aby napadené rozhodnutí přezkoumal. Obecně lze za nesrozumitelné považovat takové rozhodnutí, z jehož výroku nelze zjistit, jakým způsobem bylo rozhodnuto, jehož výrok je vnitřně rozporný nebo nelze rozeznat, co je výrok a co odůvodnění, dále takové rozhodnutí, z něhož není patrné, které osoby jsou jeho adresáty a kdo byl rozhodnutím zavázán apod.
22. Vychází-li krajský soud z výše uvedených závěrů, jakož i ze základních zásad vztahujících se k obsahovým náležitostem odůvodnění rozhodnutí, pak je zřejmé, že žalobou napadené rozhodnutí tyto základní obsahové náležitosti nepostrádá. Z odůvodnění rozhodnutí je možno seznat, jakými úvahami byl žalovaný ve své rozhodovací činnosti veden, jakými skutečnostmi se zabýval a jaké důvody jej vedly k vyslovení závěrů obsažených ve výsledném rozhodnutí. Napadené rozhodnutí netrpí vadou nepřezkoumatelnosti, ostatně žalobce tuto svou námitku nikterak blíže nezdůvodňuje, svou žalobní argumentaci staví spíše na věcné polemice se závěry žalovaného.
23. Vzhledem k tomu, že se jedná o oblast správního trestání, soud nejprve ověřil, zda nedošlo ke změně relevantní právní úpravy ve prospěch pachatele (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 11. 2016, č. j. 5 As 104/2013-46). Skutková podstata i sazba pokuty však zůstaly do dne rozhodnutí soudu beze změny.
24. Mezi účastníky řízení nejsou v zásadě sporné skutkové okolnosti. Žalobce na základě smluvních ujednání odebírá elektřinu od obchodní společnosti a dále ji poskytuje koncovým odběratelům v rámci průmyslového areálu. Stěžejní námitkou a podstatou sporu mezi účastníky řízení je otázka, zda žalobce vykonává podnikatelskou činnost vyžadující licenci. Zda je proto naplněna skutková podstata přestupku ve smyslu § 91a odst. 1 písm. a) energetického zákona.
25. Zásadním závěrem pro posouzení naplnění skutkové podstaty tedy je, zda činnost žalobce splňuje znaky podnikání. Žalobce namítá, že nevystupoval jako podnikatel, ale jako zákazník podle § 28 odst. 1 písm. g) energetického zákona, který má právo poskytovat a

rozúčtovat jiné osobě elektřinu prostřednictvím jím provozovaného odběrného elektrického zařízení. Tak postupoval na základě smluv dobrovolně uzavřených s desítkami koncových odběratelů. Žalovaný z oprávněných nákladů účtovaných žalobcem dovozuje, že směřoval k dosažení zisku, je tedy nutno na něho nahlížet jako na podnikatele. Soud si tedy musí nejdříve zodpovědět otázku, zda má žalovaný vůbec pravomoc hodnotit výši nákladů účtovaných nad rámec dodané elektrické energie. Jestli je odpověď pozitivní, zda v projednávané věci z takto účtovaných nákladů mohl žalovaný dospět k závěru o podnikatelském rozměru aktivit žalobce.

VI. 2 A Oprávnění žalovaného vyžadovat a hodnotit náklady účtované žalobcem

26. Ze systematiky i znění energetického zákona [§ 3 odst. 1 a 28 odst. 1 písm. g)] vyplývá, že pouhým poskytnutím elektrické energie se bez dalšího zákazník nestává obchodníkem s elektřinou. Tato činnost však nesmí vykazovat znaky podnikání (Zdvihal, Z. a kol.: *Energetický zákon, Komentář*. 1. vydání, 2019, C.H.Beck., str. 748-749).
27. Žalobce v této souvislosti poukazuje na Stanovisko, jež mu dává možnost uplatňovat úhradu oprávněných nákladů. Skutečnost, že si je žalobce účtuje, ještě sama o sobě neprokazuje jeho podnikatelskou činnost. Soud se žalobcem souhlasí v tom, že Stanovisko skutečně dává možnost uplatňovat oprávněné náklady související s provozem a údržbou příslušného zařízení. Z uvedeného konstatování ale nelze dovozovat paušální souhlas se svévolným či účelovým navyšováním skutečných nákladů. Žalovaný podle § 18 odst. 1 energetického zákona vykonává dozor nad dodržováním tohoto zákona v odvětvích elektroenergetiky a souvisejících povinností stanovených zákonem o ochraně spotřebitele. Pokud má plnit svou roli a sledovat, zda nějaký subjekt podniká v energetických odvětvích za podmínek stanovených energetickým zákonem, Stanovisko mu nijak nebrání vyžadovat a zkoumat výši účtovaných oprávněných nákladů. Opírá se při tom i o účel právní úpravy, kterou je mj. podpora hospodářské soutěže, ochrana zájmů zákazníků a spotřebitelů s cílem uspokojení všech přiměřených požadavků na dodávku energií.
28. V souvislosti s proběhlou kontrolou obchodní společnosti ze strany SEI v roce 2011 žalobce argumentuje legitimním očekáváním v jednotnou praxi správních orgánů. Soud je přesvědčen, že závěr SEI nemůže být na překážku současného postupu žalovaného, a to z několika důvodů. Jednorázový protokol o kontrole nemůže vést k utvoření správní praxe vyvolávající legitimní očekávání. Podle rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu může správní praxe založit legitimní očekávání, musí se však jednat o ustálenou, jednotnou a dlouhodobou činnost (příp. i nečinnost) orgánů veřejné správy, která opakovaně potvrzuje určitý výklad a použití právních předpisů (usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 7. 2009, č. j. 6 Ads 88/2006-132, č. 1915/2009 Sb. NSS). Tyto podmínky nejsou v projednávané věci splněny.
29. Stejně tak se soud neztotožňuje s argumentem žalobce, že si mohl účtování oprávněných nákladů upravit smluvně s konečnými odběrateli na základě zásady smluvní volnosti, mimo dosah žalovaného. Působností žalovaného je dle § 17 energetického zákona také výkon dohledu nad trhy v energetických odvětvích a výkon dozoru nad dodržováním energetického zákona v elektroenergetice. Pokud by žalovaný neměl možnost zabývat se výši oprávněných nákladů účtovaných odběratelům, fakticky by rezignoval na svou působnost a umožnil by obcházení zákona a procesu udílení licence k podnikání v energetických odvětvích.

30. Žalovaný tedy nepostupoval nezákonně, když na základě pravomoci dané § 15a energetického zákona vyžadoval podklady a informace pro výkon své působnosti v podobě doložení oprávněných nákladů, jež se měly promítnout do cenového výměru a faktur zasílaných žalobcem. Žalovaný tím sledoval objasnění skutkového stavu a jednal na základě kompetencí a povinností uložených mj. § 17 a 18 energetického zákona.

VI. 2 B Opodstatněnost účtovaných nákladů

31. Žalobce dále namítá, že žalovaný posuzuje jeho oprávněné náklady formalisticky a označuje je za nesouvisející nebo související jen vzdáleně s provozem a údržbou odběrného zařízení. Rada v tomto ohledu nicméně korigovala prvostupňové rozhodnutí a žalobci uznala v souladu se zásadou *in dubio pro reo* jako oprávněné i náklady na revize rozveden, rozvaděčů a dalších součástí elektrického vedení v areálu. Uzavřela, že žalobce prokazatelně vynaložil oprávněné náklady ve výši 260 201,98 Kč bez DPH a pokud požadoval úhradu částky 1 845 724,54 Kč bez DPH za dodanou elektřinu, nakoupenou v ceně 1 260 951,37, neoprávněně navýšil cenu konečným odběratelům. Zbývající částku ve výši 324 571,19 Kč bez DPH označila Rada za zisk.
32. V obecné rovině soud souhlasí s předestřenou úvahou žalovaného. Musí existovat rozumná vazba mezi účtovanými náklady a oprávněnými náklady stanovenými cenovým výměrem na základě položek jmenovaných ve smlouvě o vyúčtování oprávněných nákladů. Vychýlení této vazby v neprospěch odběratele by bylo možné považovat za zisk. Na druhou stranu je i v projednávané věci vidět, že žalovaný může být při smluvním nastavení oprávněných nákladů limitován provozními okolnostmi spojenými s plánováním nezbytných výdajů.
33. Největší položkou, kterou žalovaný neuznal jako oprávněný náklad, je oprava střechy trafostanice a navazující výdaje (práce autojeřábu, uložení odpadu na skládku, dřevěné hranoly, izolace) v celkové výši 1 521 395 Kč. Na jednu stranu Rada tento náklad označuje do jisté míry za náklad nezbytný, který se týká zajištění dodávek elektřiny, neboť mělo docházet k zatékání vody do elektrických rozvodů kabelů, rozvaděčů a trafostanice. Na druhou stranu konstatuje, že nejde o údržbu a provoz odběrného zařízení jako takového (technického zařízení), ale o opravu nemovitosti, ve které se část odběrného zařízení nachází. Jako vlastník nemovitosti nemůže žalobce podle Rady přenášet náklady na její opravu na konečné odběratele (nájemce). To by mohlo vést k absurdnímu závěru, že lze požadovat náklady na rekonstrukci veškerých budov, které se v areálu nacházejí a je v nich umístěna část odběrného zařízení. Takovéto náklady by mohly zvýšit cenu elektřiny několikanásobně.
34. Soud upozorňuje, že standard, jímž žalovaný má poměřovat opodstatněnost oprávněných nákladů, je dle Stanoviska *spojení s provozem a údržbou vnitřního zařízení*. Soud uznává, že vazba na provoz a údržbu vnitřního zařízení je u některých nákladů, zpochybněných žalovaným, vzdálená, a ztotožňuje se proto s důvody pro jejich vyloučení či krácení (chladicí zařízení, mzdové náklady, oprávněné náklady obchodní společnosti, náklady na administrativu, právní služby). V případě opravy střechy, jež má zabránit zatékání vody do elektrických zařízení, však soudu považuje tuto vazbu za zjevnou. Součástí posuzovacího standardu přitom není kritériem, zda tento náklad dopadá na věc movitou či nemovitou a jiné soukromoprávní souvislosti, jak argumentuje žalovaný. Oprava střechy kryjící rozvaděče či trafostanici jednoznačně souvisí s provozem a údržbou tohoto zařízení. Jinými slovy – elektrické zařízení může být stěží udržováno a provozováno, pokud do něho zatéká.

To samé platí pro navazující náklady (uložení odpadu ze střechy na skládce, práce autojeřábu, dřevěné hranoly pro opravu, izolace střechy). Vyloučením všech těchto nákladů žalovaný vybočil z rozumného rámce předvídatelnosti postupu správních orgánů. Při takto vymezeném standardu nemůže žalobce do oprávněných nákladů zahrnovat výdaje nepřímé, s volnou vazbou na provoz zařízení, jako např. servis výtahů, ale ani žalovaný nemůže vylučovat výdaje na udržení bezpečnosti provozu vnitřního zařízení. Zvláště pokud má být posuzované jednání chápáno jako skutková podstata přestupku, musí být zajištěna předvídatelnost výkladu uplatněného právního rámce.

35. K tomu soud dodává, že daný výdaj lze ve smlouvě o vyúčtování oprávněných nákladů podřadit podle žalobce pod „podíl na nákladech údržby kabelových tras“, má proto smluvní oporu. Současně z této formulace vyplývá, že žalobce ani nemohl nárokovat krytí celého výdaje, ale jen jeho podílu. I pro žalovaného tedy platí, že při hodnocení jeho oprávněnosti, mohl přistoupit k částečnému krácení, jak ostatně činil u jiných nákladů.
36. Zahrnutí největšího uplatněného nákladu mezi oprávněné náklady má dopad na další úvahy o podnikatelském rozměru aktivit žalobce. Za těchto okolností nemůže soud předjímat odpovědnost žalobce za přestupek a ani se vyjadřovat k ukládání správní sankce. Bude na žalovaném, aby ve světle výše uvedeného nově posoudil a odůvodnil, zda praxe žalobce ve sledovaném časovém rozmezí vyžadovala udělení příslušné licence podle energetického zákona.

VII. Závěr a náklady řízení

37. Krajský soud proto z výše uvedených důvodů podle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. zrušil žalobou napadené rozhodnutí a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). V dalším řízení je žalovaný vázán právním názorem zdejšího soudu (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
38. O náhradě nákladů řízení krajský soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce dosáhl v řízení plného úspěchu, a proto by měl právo na náhradu nákladů řízení vůči žalovanému.
39. Žalobce měl ve věci úspěch, proto mu vzniklo právo na náhradu nákladů řízení vůči žalovanému. Z předloženého vyčíslení nákladů vyplývá, že uplatňuje odměnu za tři úkony právní služby (převzetí právního zastoupení a porada s klientem, podání správní žaloby, podání repliky k vyjádření žalovaného) a tři režijní paušály, a to ve výši $3 \times 3\,100\text{ Kč}$ a $3 \times 300\text{ Kč}$ [§ 7 bod 5, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. a), d) a g), § 13 odst. 3 advokátního tarifu. Celkové náklady za zastoupení tak činí částku ve výši 10 200 Kč. Protože zástupce žalobce je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšují se náklady řízení na částku 12 342 Kč, odpovídající zvýšení o daň (21 %), kterou je povinen z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty (§ 57 odst. 2 s. ř. s.). Žalobci dále přísluší náhrada za zaplacený soudní poplatek za žalobu ve výši 3 000 Kč.
40. Celkem tedy byla žalobci vůči žalovanému přiznána náhrada nákladů ve výši 15 342 Kč. K jejímu zaplacení soud určil přiměřenou lhůtu.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 28. května 2024

Zuzana Bystřická v.r.
předsedkyně senátu